

21 ta' Frar, 1967

Imħallef:

Onor. Edoardo Magri, LL.D.

Maria mart Michael Micallef et

versus

John Galea et

Lekazzjoni — Forma ta' — Skrittura Privata — Firma, nuqqas ta' — Nullità ta' — Uzufruttwarju — Eredi — Interess — Żgumbrament.

Meta ssir il-konsolidazzjoni bejn il-padruri dirett u utili i-lokazzjoni li tkun in corso għandha tiegħi ssekk għall-periġodu tagħha. F'dan il-każ però l-lokazzjoni kienet nulla għax kienet għall-erbgħa snin u l-skrittura b'liema għiet konkluża ma' pietx firmata mill-inkioxin.

Il-Qorti, rat il-att taċ-ċitazzjoni li bih l-atturi — premessi d-dikjarazzjonijiet u mogħiċċa l-provvedimenti opportuni; premess li l-imsemmi Rocco Zammit, proprietarju tal-fond numru 12, Angel Street, Zebbug, b'testment unica charta tas-27 ta' April, 1950, in atti Nutar Nicola Said (Dok. A) ħalli l-usu-frutt ġenerali tal-beni kollha tiegħu li martu Carmela nee Agius u innomina bħala unika eredi proprietarja assoluta tal-assi ereditarju tiegħu lil bintu l-attriċi Maria mart Michele Micallef; u premess li l-imsemmija Carmela Zammit li issoprap-veniet lil żewġha, fil-kwalità tagħha ta' usufruttwarja ġenerali tal-ġid ta' żewġha, kriet l-imsemmi fond 12, Angel Street, Zebbug, lill-konvenut John Galea għal erba' snin mill-1 ta' Dicembru, 1958, bi skrittura ta' l-istess jum però geddet l-istess skrittura minn sena għal sena għal tmien darbiet (Dok.

B sa I); u premess li dawn l-iskritturi mhumiex validi għax mhux iż-żiġi mill-konvenut Galea u wkoll għax intisi biex jid-drittijiet tas-suċċessuri ta' l-usufruttwarja li għamlet il-kirja; u pre-mess li l-imsemmija usufruttwarja mietet fil-21 ta' Mejju, 1966, u oħra ta' l-ewwel ta' Gunju, 1966, l-atturi interpellaw lill-konvenuti biex jirritornawha battal l-imsemmi fond numru 12, Angel Street, Zebbug, in segwitu għat-terminazzjoni ta' l-usufrutt tal-lokatriċi u għat-terminazzjoni ta' l-usufrutt tal-lokatriċi u għat-tmiem tal-lokazzjoni in corso fil-mument tal-mewt tagħha; u premess li l-konvenut John Galea irresista għal din id-domanda u qed jivvanta drittijiet ta' lokazzjoni fuq il-fond de quo; — talbu illi premessa d-dikjarazzjoni tan-nul-lit ta' l-iskritturi ta' lokazzjoni għar-raqunijiet fuq imsemani-ja — il-konvenut John Galea jiġi dikjarat li qed jiddetjeni l-fond imsemmi mingħajr titolu u jiġi kundannat jiżgħombra mill-istess fond u jħallih battal favur l-atturi fi żmien qasir u perenterju li tifissalu l-Qorti; bl-ispejjez inkluži dawk taż-żeġw ittri uffiċjali fuq imsemmija kontra l-konvenuti;

Rat id-dikjarazzjoni ta' l-atturi u n-nota tax-xhieda tagħ-hom;

Rat in-nota ta' l-eċċeżżjonijiet tal-konvenuti li biha jgħi-du iñi l-fatt li l-konvenut John Galea ma iż-żiġi l-iskrittura in kwistjoni ma jfissirx li qed jiddetjeni l-fond in kwistjoni bla titolu; il-konvenuti Paolina Agius u Joseph Galea m'għandhom ebda interess fil-kawża in kwistjoni;

Rat id-dikjarazzjoni tal-konvenuti u nota tax-xhieda tagħ-hom;

Eżaminat l-atti kollha tal-kawża u d-dokumenti esibiti;

Semgħet l-avukati, u rat in-nota tal-osservazzjonijiet tal-atturi.

Ikkunsidrat:

Li ma trižultax mit-trattazzjoni orali tal-ayukati tal-kontendenti li hemm kontestazzjoni dwar xi wħud mill-fatti esposti fil--premessi taċ-ċitazzjoni, u b'mod partikolari l-kontendenti jidher li jaqblu fuq dawna l-allegazzjonijiet:—

- 1) Li l-fond in kwistjoni ġie mikri minn Carmela Zammit, użufruttwarja superstitioni ta' żewġha Rocco Zammit, iżi konvenut John Galea. għall-erbgħha snin mill-1 ta' Dicembru, 1958, bi skrittura tal-istess jum, li ġiet imġedda bi skrittura oħra minn sena għal sena għal imien darbiet (fols. 8 sa 15).
- 2) Li l-imsemmija skritturi huma firmati mil-lokatriċi biss;
- 3) Li l-perjodu tal-lokazzjoni f'kull skrittura successiva ġie stabiliet għall-erbgħha snin;
- 4) Li Carmela Zammit mietet fil-21 ta' Mejju, 1966, meta l-pretisa lokazzjoni stipulata fl-aħħar skrittura tal-1 ta' Dicembru, 1965, kienet għadha "in corso";
- 5) Li t-testatur Rocco Zammit istitwixxa lill-attriċi eredi universali fil-beni kollha tiegħi skond testament "unica charta" riċevut min-Nutar Nicola Said fis-27 ta' April, 1950.

Ikkunsidrat;

Li, in vista tal-konsidérazzjonijiet premessi, il-Qorti qabel xejn sejra tara u tistabilixxi jekk il-lokazzjoni magħimula minn Carmela Zammit, bħala użufruttwarja universali tal-assai ta' Rocco Zammit, bl-iskritturi fuq riferiti hiex valida għall-finijiet u effetti kolha tal-ligi.

Li, qabel xejn għandu jiġi rilevat li meta mietet il-lokatriċi Carmela Zammit, hija kienet qiegħda tagħti esekuzzjoni fuu lokazzjoni successiva riżultanti mill-iskrittura tal-1 ta' Diċembru, 1965 fejn ġie stipulat perjodu lokatizzju ta' erbgħa snin bejn Carmela Zammit u l-konvenut John Galea.

Li, meta twieldet il-pretensjoni tal-attriċi, — iġifieri wara l-mewt tal-użufruttwarja — kien hemm veljanti biss l-imsemmija skrittura. Dak li sar qabel il-mewt mill-użufruttwarja, mhux ċensurabbi mill-eredi, la darba dina setgħet bil-ligi tikkri l-fond sogġetti ghall-użufrutt tagħha biex tipperċepixxi l-kera tiegħu in forza tad-dritt lilha mogħti mil-ligi (art. 369 Kod. Civ.).

Li, waqt l-użufrutt, l-eredi huma sempliċi terz, għaliex il-pussess tal-fond mikri, qiegħed ġuridikament f'idejn l-użufruttwarju tul il-hajja tiegħu.

Li, il-prerogativa tal-werriet lijkun jista' jindahal u jiċċensura l-ghamid tal-użufruttwarju, tibda topera utilment wara l-mewt ta' l-użufruttwarju, meta dana jsir succesdur tiegħu fil-pussess tal-ħaż-za li kienet tinsab sogġetta ghall-użufrutt. Fi kliem iehor il-konsolidazzjoni tal-użufrutt ma nuda proprjetà tinvesti lill-eredi bid-dritt li jara jekk il-lokazzjoni magħmula minn-użufruttwarja, li għadha korrenti, saritx għaż-żmien li trid il-ligi.

Li dina l-osservazzjoni hija derivata minn dak li jiddisponi l-art. 1619(2) tal-Kodiċi Ċivili, fejn jingħad; “Il-kiri mogħiġ għal-żmien itwal (minn erbgħa snin) mill-persuna li tippos-siedi l-ħaż-za kif jingħad hawn fuq (i.e. użufrutt), jiġi, fuq talba tas-suċċessuri tiegħu fil-pussess tal-ħaż-za, imnaqqas għaż-żmien li jmiss kif imsemmi hawn fuq u dan iż-żmien jibda jgħodd minn dak in-nhar ta' l-kuntratt”.

Li, dina l-konsiderazzjoni iinduċi l-Qorti li tirritjeni fl-ligi bl-Artikolu 1618(1) tal-Kodiċi Civili, ma riedetx tiasanzjona n-nullità tal-lokazzjoni magħmula mill-użufrutwarju għall-aktar minn erbgha snin; għaliex kieku fl-inċċis (2) tal-istess artikolu ma kienetx tikkontempla l-akkorċjament taż-żmien tal-lokazzjoni mogħtija in edċess għad-durata ta' erbgha snin.

Li inoltri, għandu jiġi ritenut li f'dana l-każ iż-żmien tal-lokazzjoni huwa ta' erbgha snin, komputat mid-data tal-ahħar skrīttura fuq imsemmija, li giet esegwita mill-istess użufrutwarja qabel ma mietet; u għalhekk mħuwiex anqas il-każ li ssir ir-riduzzjoni taż-żmien tal-lokazzjoni skond il-ligi. Del resto, l-atturi anqas ma huma qiegħdin jitkolu dina r-riduzzjoni iż-żda, qiegħdin jinvokaw in-nullità tal-lokazzjoni in bażi għall-prindipju "solute jure dantis solvitur et jus accipientis".

Li, il-Qorti ma ssibx ragunni għaliex dana l-principju għandu jiġi applikat f'dana l-każ, kontrarjament għal dak li jid-disponi l-art. 378 tal-Kodiċi Civili fejn fost affarijet ohra jingħad; "Il-kiri tal-bini jibga' jseħħi ukoll wara li jispiċċa l-użu-frutt". U ma jistax ikun hemm kwistjoni li ma hemmx lokazzjoni "in corso" ta' erbgha snin li bdiet tiddekorri, kif intqal preċedentement mill-1 ta' Diċembru, 1965; salv dak li sejjjer jingħad dwar il-validità tal-iskrittura.

Li, fis-sentenza čitata mill-atturi fin-nota tal-osservazzjoni (Kollez. XXXIII, i, 825) għalkemm tukkellem fuq dak li jiegħi mil-lokazzjoni meta ssir il-konsolidazzjoni tal-utili mad-dirett dominju, il-principju li tiġi rispettata l-lokazzjoni "in corso" ġe enunċejat u ribadit anki f'kaži ta' enfitewxi b'dawnha l-klieb; "B'dana kollu, però, il-padrūn dirett għandu jirrispetta l-lokazzjoni li tkun sarei mill-enfitewta... b'mod li meta ssir dik il-konsolidazzjoni huwa għandu jirrispetta l-lokazzjoni li tkun għadha miexja, meta huwa jsir il-padrūn assolut tal-fond bis-saħħha ta' dik il-konsolidazzjoni".

Ikkunsidrat;

Li, in vista ta' dak li gie ritenut mill-Qorti dwar il-lokazzjoni miftehma fl-imsemmija skrittura, mhux il-każ li tiġi esaminata d-diffikultà sollevata mill-konvenuti fit-trattazzjoni jekk, čioè, il-kongedo rikjest mil-ligi sarx regolarment skond kif jirrikjedi l-art. 1657 tal-Kodiċi Ċivili. Dana jingħad ghaliex bis-sahħha tal-imsemmija skrittura tal-1 ta' Diċembru, 1965 in-holqot lokazzjoni għall-erbgħa snin, u meta spiċċa l-użufrutt dina l-lokazzjoni kienet għadha korrenti bis-sahħha tal-istess konvenzjoni; u ma kien hemm ebda kiri preżunt għaż-żmien kontemplat fl-art. 1621 tal-istess Kodiċi.

Li anqas ma tista' tiġi esawdita l-obbjezzjoni tal-konvenut li la darba hemm kirja dina ma tistax tiġi kunsidrata bħala terminata mal-użufrutt, ghaliex it-terminazzjoni u t-tiġdid tal-kirja hija regolata minn ligi speċjali li tiġi applikata mill-Bord li jirregola l-Kera.

Li dina l-asserzjoni setgħet ikoilha valur legali kieku konna ninsabu f'materja ta' rilokazzjoni, u mhux ta' lokazzjoni konvenzjonali li għadha korrenti; u kieku mħuwiex qiegħed jintalab l-iżgumbrament tal-inkwilin għax qiegħed jiddetjeni l-fond mingħajr titolu.

Li fil-premessi żewġ ċirkostanzi hija l-ligi ordinarja li tir-regola dawna r-relazzjonijiet bejn is-aid u l-kerrej u kompetenti hija dina l-Qorti li tiehu konjizzjoni ta' kawża aventi bħala oggett il-motivi fuq riferiti.

Ikkunsidrat;

Lil-attur qiegħed jippernja n-nullità tal-lokazzjoni fuq il-motivi li l-iskrittura relativa mhix iffirrmata minn kull waħda mill-partijiet kif jirrikjedi l-art. 1277(2) tal-Kodiċi Ċivili.

Li, kif ġie fuq stabili, il-lokazzjoni saret indubbjament għall-perjodu ta' erbgħha snin, u għalhekk, skond l-art. 1277 (1) (e) kellha ssir bi skrittura privata taht piena ta' nullità.

Li ebda waħda mill-iskritturi tal-lokazzjoni fuq riferiti ma tinsab firmata mill-konvenut John Galea, bħala inkwilin; u fiha hemm biss il-firma tal-lokatriċi; u anqas ma saret l-awtentikazzjoni ta' min ma ffirmaxx skond kif jirrikjedi l-art. 634 tal-Proċedura Civili u għalhekk l-istess skrittura hija inażiż-tenti u ma tgħoddx (Kollez. XXVII, i, 671; XXVIII, i, 411; XXX, ii, 331; XXXIII, ii, 504).

Ikkunsidrat;

Li l-konvenut John Galea għalkemm nis għatnejeb ebda nota tar-rilievi, fit-trattazzjoni orali ippretdenda li, anki, jekk m'hemmx skrittura, il-konvenżjoni dwar il-kirja hija valida għal durata ta' sentejn li għaliha mhix meħtieġa ebda formalità.

Li, fil-fehma tal-Qorti, dina l-pretensjoni tal-konvenut Galea mhix aċċettabbli għaliex; “la sanzione della legge, nel caso che la formalità richiesta non sia stata eseguita, è la nullità della convenzione, in quanto che in tale caso è da ritenere che il negozio giuridico sia rimasto nella condizione di trattive, non potendo la conclusione del negozio essere provata col mezzo dei testimoni”. (Kollez. XVI, ii, 45).

Li l-imsemmija riflessjoni, f'kaži bħal dawn, hija bażata fuq il-principju; “pro nihilo habeatur hujusmodi scriptura..... — tamquam nec confecta nec penitus scripta” (L. 25 para. 2 Codici “ad senatum consultum vellejanum”; u Kollez. VII, 425; XXX, i, 517).

Ikkunsidrat;

Li, il-preżenza, f'dina l-kawża s-tal-konvenuti Paolina Agius u Joseph Galea fil-kwalità ndikata fil-ċitazzjoni mhix inutili, billi qiegħda tīgħi attakkata b'nullità skrittura magħmlu la mill-awtri ċi tagħhom; meta dina kienet użufruttwarja ta' żewġha; u għalkemm l-interess tagħhom seta' spiċċa l-ma-uzufrutt ta' Carmela Zammit; l-ereditā tagħiha kellha tkun rapprezentata in kwantu Carmela Zammit kiëniet parti fil-konvenzioni mpunjata; u f'kwalunkwe kaž l-istess konvenuti ikkon-testaw t-talbiet flimkien u taħbi l-istess aspett, mal-konvenut John Galea, l-inkwilin attwalli tal-fond in kwistjoni.

Għal dawni i-motivi;

Tiddeċidi billi tiddikjara nulla l-iskrittura tal-lokazzjoni fuq riferita mħabba biss id-difetti ta' formalità ga fuq imsemmi; u tilqa' t-talba tal-atturi, u-ghall-fidji tal-iżgħumbrament mitlub, tikkundanna lill-konvenut John Galea biex joħrog mill-post in kwistjoni u jħallieh baqtal favur l-atturi, zmieni li jidher xħur mil-lum.

L-ispejjeż stanti ċ-ċirkoslanzi, jiġi sopportati - mill-kontendenti bin-nofs.
